

लहना

त्यावसायिक पत्रकारिता, थौंया आवश्यकता

LAHANA WEEKLY

वा:पौ

साःगु भिंगु मरिचरिया निति
लुमंका दिसँ।

लक्षण गराल 'विलामि'
प्रोप्राइटर

लाखा छ

LAKHA CHHEN

सोहृखुष्टे, वडा नं. १६, यैं, फोन नं.: ८३६००५५

थुकि दुने

सुरक्षा अले प्रतिनिधिसभा व
प्रदेशसभाया चुनाव
श्रीकृष्ण महर्जन - २

प्रदेश नं. ३ यैं जिल्लाया प्रदेश सभाया
उम्मेदवारपनि गुप्त प्रतिबद्धता - ३

साहित्य
रजनी मिला, साहित्यकार - ६

ताम्रकार समाजया नीनिक्षःगु मंका: भेला
वा फिंखुवःगु दै मुञ्चा
(पेज ४-५)

औपचारिककथं जिम्मेवारी नं मकाल, सुयात द्रपं नं माबिल

लहना संवाददाता

प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभा निर्वाचन गुलि गुलि लिवक लात, उलि उलि हे बम विस्फोटन व आक्रमणा घटना अपव्या वःगु दु। सर्विधानसभाया चुनाव लिपा आःतकया दुने दकलय् अवः चुनावयात लक्षित याना: आक्रमण यायगु व बम मुइकेगु ज्या थुगुसी जुयाच्वंगु दु। सर्विधानसभाया निक्षःगु चुनाव, स्थानीय तहया चुनावया इलय् उम्मेदवारयात हे ता: क्यना: थथे बम मुइकेगु नार्प आक्रमण यायगु घटना ज्ञगु खने मदु। तर थुगुसी धा:सा अजाःगु घटना लगातारकथं जुयाच्वंगु दु।

न्हापां न्हापां आक्रमणया घटना व बम विस्फोटनया घटना ज्ञगु इलय् बाम गठबन्धनया उम्मेदवारयात लक्षित या:गु खनेदुगु खः। अझ विशेष याना: बाम गठबन्धन दुने नं माओवादी केन्द्रया उम्मेदवारयात ता: क्यना: या:गु खनेदुगु खः। उगु इलय् सरकारया हे संरक्षण् बाम गठबन्धनया उम्मेदवारयात ता: क्यना: अजाःगु घटना जुयाच्वन धका: द्रपं बीगु

ज्यातकं या:गु खः। आक्रमणकारीयात ज्वना: कारवाही यायमाःगु मागतकं या:गु खः। लिपा बुलुहुँ बुलुहुँ बाम गठबन्धन दुनेया एमालेया उम्मेदवारानापं नेपाली काग्रेसया नेतातयूत तकं लक्षित याना: आक्रमण याना हयवं धा:सा सरकार आक्रमणकारीयात संरक्षण बीगु यानाच्वन धका: धाय् मफङ्गु कथा: अवस्थाय थ्यंगु खः। उकथंया घटनायात

कथा: एमाले, माओवादी केन्द्रनिसे सरकारया हे नेतृत्व यानाच्वंगु नेपाली काग्रेसं तकं आक्रमणया घटनायात कथा: धोर भर्सनायासे तल्काल हे ज्वना: कारवाही यायमाःगु माग या:गु दु। सोमवाःतकया दुने जक हे स्वंगूर्दर्जनं मन्त्याक थासय अजाःगु घटना ज्ञगु अवस्थाय दोषीयात ज्वना: कारवाही यायमाःधका: प्रमुख दलतयसं माग या:गु जूसां न आःतक

सरकार औपचारिक रूपं छुँ राजनीतिक पार्टी यात धका: द्रपं बीफूगु अवस्था मदुसां विप्लब नेतृत्वया नेपाल कर्म्यूनिष्ट पार्टीया नेता कार्यकर्तातयूत शंका याना: जवनेगु यानाच्वंगुलिं अप्रत्यक्ष रूपं उगु हे पार्टी यात धका: धाःगु खनेदु

नं सरकार औपचारिक रूपं आक्रमणकारीयात कथा: जानकारी बी मफूगुलिं सरकारयात कथा: हे न्यत्स: थनाहःगु दु।

थुगुसी लगातर रूपं जुयाच्वंगु अजाःगु घटना सुना यात? छाय् यात? अजाःगु घटनां चुनावय् गुकर्थ लिच्चव: लाझु खः धका: मनूतयसं थर्व थर्वय् सहलह ब्याकेगु याना वयाच्वंगु दु। अले बम मुइकेगु नार्प आक्रमणया घटनायात कथा: सुना नं औपचारिक रूपं जिम्मेवारी नं काःगु मुदुनि। ल्य ७ पेजय्

नेपालय् न्हापांखुसि मिडिया फेस्टिवल याइगु

यैं | देयन्यक्या नेवा: पत्रकारतयगु राष्ट्रिय संगठन नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखे नेपालय् हे न्हापांखुसि मिडिया फेस्टिवल याइगु ज्ञगु दु। वडुगु नेपाल संवत ११३८ पोहेलागा पञ्चमी पुष २२ गते शनिवार: कुहुलु लाका: अथे फेस्टिवल यायत्यांगु खः।

समावेशी संचारया निति मिडिया फेस्टिवल ज्याइव: यायगु निति तयारी सुरु जुइधुँक्यु दु धका: दबुलिं धा:गु दु। नेपालय् समावेशी संचारयात कथा: बहस जुयाच्वंगु अवस्थाय बास्तवय् नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखे संसक्तकथं समावेशी संचारयात कथा: भूमिका पितेगु निति न उकथया ज्याइव: याय् त्यनागु खः धा:गु दु। नेपाल पत्रकार महासंघया संस्थापक नाय: सत्यनारायण बहादुर श्रेष्ठया मुद्दा, नेपा:या न्हापांमह मातृभाषाया पत्रकार धर्मादित्य धर्माचार्यया मुद्दायात तकं स्थापित याकेगु अले सरोकारवाला पक्षयात स्वीकार याके बीगुकथंया अथे मिडिया फेस्टिवल याय् त्यनागु खः धका: दबुलिं धा:गु दु।

नेवा: भासं पिहां वयाच्वंगु पत्र पत्रिका, नेवा: भासं ज्याइव: संचालन जुयाच्वंगु एफ.एम., टेलिभिजनसं अनलाइन तकया नं स्टल तयगु नापार्प थीथी मातृभाषाया संचार संस्था व खस भायथा संचार संस्थाया तकं सिसिकं स्टल तयके बीगुकथंया व्यवस्था सहित्या अथे मिडिया फेस्टिवल यायत्यांगु खः।

National Forum of News Journalists
नेपाल चन्द्रखन चालन चन

थुगु फेस्टिवल नेवा: पत्रकारतयगु छगुकर्थया महत्वपूर्ण पला: जुइ धा:गु दुसा संचार रख्य: यापिनिगु निति आःतक गबलें मज्जुनिगु कथंया महोत्सवया रूपय् नह्यब्यवयगु जुइ धका: नं धा:गु दु।

संचारक: मित महसीकेगु थीथी प्रकाशन गृह्या प्रकाशनयात कथा: स्वयगु, पत्रिकापाखे ग्राहाक द्यकेगु, संचार माध्यमया प्रचारप्रसार यायगु, सरकारी निकायीनसे थीथी निकायया ल्य ७ पेजय्

लुमंकादिसँ ! लुमंकादिसँ !!

दंक, न्यत्यपुसे च्वंक व याउँक भव्य न्यायकादी माःसा जिमित लुमंकादिसँ। थन तालिम, गोष्ठि, सेमिनारया निति हलया सुविधा नं उपलब्ध दु।

उग्रचण्डी कम्प्लेक्स

ताम्रकार समाज भवन

जावलाख्य: यल | फोन: ५५४९४१२, ५००९२३९

सम्पादकीय

आश्वासन मखु, जनतायात कार्यान्वयनया आवश्यकता

प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभाया चुनाव न्ह्यःने वयाच्चंगु दु। विशेषयानाः लोकतन्त्रवादीत छथाय् मुनाः लोकतान्त्रिक गठबन्धन व बाम गठबन्धन थःगु बहुमतया सरकार दय्केगु निर्ति न्ह्यज्यानाच्चंगु दु। थुकर्थ है न्ह्याःवंया छू बालाःगु खँ धइगु नेपालय् आःतक नं स्थीर सरकार मदुगु हुनिं स्थीर सरकारया निर्ति निगूपक्षं याःगु कुतः खः। थथे जुइबलय् देश विकास यायुगु निर्ति सत्ताय् च्वनाच्चंगु दलयात ज्या याय् अःपुइगु खः। सायद थ्व है खँयात वाःचायकाः थुकर्थ अभियान न्ह्याकूगु नं जुइमाः।

देशय् स्थीर सरकारया कुतःकथं न्ह्याःवंगु थुगु गठबन्धन हाकरन त्वाःमदइ धकाः नं धाय् फइमखु। भीथाय् बहुदलया स्थापना लिपा नेपाली कांग्रेस बहुमतया सरकार न्ह्याकेधुक्कूगु खः। तर थःगु है पार्टी दुने कचवं ज्याः पार्टीया गुटबन्दीया हुनिं दथुइ है सरकार क्वःदःगु नं यथार्थ भीगु न्ह्यःने दु। थथे धाय्वलय् नेपालया नेतात सत्ताया निर्ति अले दलागत जक मखु, व्यक्तिगत स्वार्थया निर्ति न्ह्याणु नं यायफु धइगु थ्व छू दिस खः। उकिं भी नेतातयसं क्यना वयाच्चंगु व्यवहारं अभन भी सरकारित जुइत बाध्य जुयाच्चंगु दु। अथेहे निगू स्वंगु दलया जक सिपिडकेट लागु जुइगु खःला धकाः नं ग्याचिकुं वयाच्चंगु दु।

देशय् सर्विधान जारी जुइधुकाः दकलय् न्हापांखुसी प्रदेशसभा व प्रतिनिधिसभाया चुनाव जूवनाच्चंगु दु। थुगु चुनावय् त्याकेगु निर्ति घोषणा पत्रय् थीथीकर्तया आश्वासन न इनाच्चंगु सकस्यां स्थूगु है खः। थुगु आश्वासनयात मनूतयसं गुलि पत्याः यानाच्चंगु दु धइगु ला स्वय् है त्वयं दनि। तर जनतायत थुकर्थया आश्वासनपाखें थःपिनिगु सिट सुरक्षित यायफु धइगु खँ धाःसा धुक्रुक ज्या च्वनेफइगु अवस्था मदु। छाय्धाःसा जनतां आः गुलि नं चुनावय् कुहां वयाच्चंपि थीथी पार्टीया नेता कार्यकर्तात दु, उमित बांलाक स्वयाच्चंगु दु, अर्थात उमिगु ज्याया मूल्यांकन यानाच्चंगु दु।

देशय् जनयुद्ध लिपा न्हापांगु सर्विधानसभाया गू चुनाव जुल, उगु इलय् माओवादीं देशय् छुं ट्यूपा: हइधकाः जनतां उमित थःगु मत ब्युगु जुल। तर जनताया अपेक्षाकर्थं ज्या यायमफूगु इलय् निकवःगु सर्विधानसभा उमित बांमलाक है पराजित याःगु खः। थुकिं छु सीदु धाःसा जनतां नेतातयुगु होके ज्याखाँयात वाः चायकाच्चंगु दइ। उकिं नेतातयसं न देश विकासया ज्या यायुगु खःसा आश्वासन मखु, यथार्थ धरातलय् कुहां वया: जुइफइगु व देशयात सकारात्मक दिशाय् न्ह्याःवनीकर्तयां ज्या जुइमाः वा थुकर्थ है म्हगस इनेगु ज्या जुइमाः।

आःतक नं चुनाव प्रचारप्रसारया इवलय् देशय् फिदँ यायमफइगु ज्या न्ह्यःने हयाच्चंगु दु। छू दलं मेगु दलयात कया: ब्वःबीगु ज्या जक ज्याच्चंगु दु, देशया अवस्थायात कया: छू दलं मेगु दलयात द्वूप बीगु ज्या जक ज्याच्चंगु दु। चुनावया इवलय् जुयाच्चंगु थीथी अपराधिक घटनायात कया: नं दुयंक विचाः मयासे चुनाव स्यंकेगुकर्तया ज्या ज्याच्चंगु धकाः छू दलं मेगु दलयात द्वूप बीगु ज्या ज्याच्चंगु दु। उकिं थजाःगु ज्या दिकाः देशयात सकारात्मकर्थ न्ह्यःने यंकेगु निर्ति जनतायात आश्वासन मखु, सर्विधान कार्यान्वयनया निर्ति न्ह्याःवनेगु नीति व कार्यक्रम ज्वनाः न्ह्यःने वयमाःगु जनतां अपेक्षा यानाच्चंगु दु।

ट्विपिन्त इनाप

लहना वाःपतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार छ्वयादीफइ। छिकिपिंसं छ्वयादीगुयात थुगु वाःपतिइ थाय् बियाच्चना। पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं सुचं बियाच्चना।

लहना वाःपौ

भोङ्ग, गै

lahana.news@gmail.com

सुरक्षा अले प्रतिनिधिसभा व प्रदेशसभाया चुनाव

श्रीकृष्ण महर्जन

वैज्ञानिक क्रान्ति क्वचाय्केगु कथर्थया न्ह्याः वनेगु धाःगु दु। अथे है चुनावया पक्षय् दुपिन्सं भंगः लहानाः चुनावी खारेजी जनताया लोकतान्त्रिक अधिकार लाका काइपिं धकाः द्वूप बीगु याःसां वास्तविकता उकिया अःखः खः धकाः तक धायगु नाप सत्य खँ धइगु जनताया लोकतान्त्रिक अधिकार सुनिश्चित यायगु व जनताविरोधी संसदीय व्यवस्थायात पुनःस्थापना याके मबीगु दृष्टिकोणया दथुइ संघर्ष खः। अथे है चुनाव खारेजी अभियान मताधिकारया विरुद्धथे खेनेदुगु जूसां नं वास्तवय् थःपिनिगु अभियान संसदीय व्यवस्थायात जनताया है सहभागीताय् खारेज व असफल यायगु दृष्टिकोण खः धकाः तक उगु पार्टी न्ह्यथंगु दु। चुनाव लिक्क थ्वलिसे थायथासय् बम मुइकेगु ज्या जूगु, आक्रमण यायगु घटना तक लगातार रुप जुयाच्चंगुलिं थुगुसीया चुनावया सवालय् सुरक्षा व्यवस्था गुकर्थ याइगु खः धकाः सकलसिन च्यूताः त्याहःगु दु। सशस्त्र द्वन्द्व क्वचाय्कुंकाः आःतक्या दुने चुनावया इलय् दकलय तःधंगु समस्या ब्वतंगु थुगुसी है जुयाब्युगु दुसा चुनावय ब्वति काःगु राजनीतिक पार्टीया उम्मेदवारयात लक्षित यानाः आक्रमण यायगु घटनानिसे बम मुइकेगु ज्यातक याःगुलिं सुरक्षायात कया: निर्वाचन आयोगनिसे राजनीतिक दलया नेता कार्यकर्तात अले उम्मेदवारया नापानाप भोट कुर्कीपिं सर्वसाधारण मनूतयसं च्यूताः काइगु स्वाभाविक है खः। थुलि मच्छ बम मुइकेगु घटना जूगु नाप आक्रमणया घटना जूगु अवस्थाय् न उगु घटनायात कया: सुना नं जिम्मेवारी कायगु ज्यातक यानाच्चंगु मदु। थव छू नं विचाः याय्बहःगु विषय जूगु दु। थुगुसिया प्रदेशसभा व प्रतिनिधिसभाया चुनावयात मोहन बैद्यया नेतृत्वय् दुगु नेकपा क्रान्तिकारीया चुनावी मोर्चानिसे नेकपा एमाले, नेकपा माओवादी केन्द्र, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, संघीय समाजवादी फोरम नेपाल, नेपालः राष्ट्रिय पार्टी तक ब्वति क्याच्चंगु दु। थुगुसिया चुनावय गुलिं गुलिसिन देशय् जक जूसां नं हैसियत कायम यायुगुनिसे थःपिनिगु मुदायात जनतायाथाय् थ्यंकेगु निर्ति छूकूथ उपयोग यायगु नीति ज्वना तक वनाच्चंगु खेनेदु। तर थुगुसीया चुनावयात खारेज यायमाःगु माग याना वयाच्चंगु विप्लबया नेतृत्वय् दुगु नेपाल कम्यूनिष्ट पार्टीया नेता व कार्यकर्तातयसं सार्वजनिक रुप अभियक्ति विया वयाच्चंगु खः।

राज्यया मिखाय् लिपांगु इलय् जूगु विस्फोटन व आक्रमणया घटना विप्लबया नेतृत्वया पार्टी है याःगु ताय्कूगु दुसा थीथी राजनीतिक पार्टीया नेता व कार्यकर्तातयसं न उगु है कथं थुइकेगु यानाच्चंगु दु। उगु पार्टी धाःसा जिम्मेवारी काःगु अवस्था मदुनि।

थजाःगु कथर्थया सुरक्षाया चुनौति दुगु अवस्थाय् न नेपाली सेना, प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीनिसे गुप्तचर विभागतक दुम्ह सरकार है बम मुइकूगु घटनानिसे आक्रमणया घटना सुनां यात धकाः धाय् मफुगु अवस्था धइगु राज्य तसकं कमजोर अवस्था खः। अथे लगातार रुप चुनावयात स्यंकेगुकर्थ आक्रमण यायगु व बम मुइकेगु घटना थीथी जिल्लाय् याइगु धइगु छू अपराधिक चीधगु पुचलं यायफइगु मखु। थव धइगु छू राजनीतिक दर्शन ज्वनाच्चंगु, कार्यकर्ता दुगु व संगठित राजनीतिक पुचलं जक यायफइ धकाः थुइकेत अःपूगु विषय धाःसा अवस्था नं मखु। थजाःगु इलय् राज्यनाप राजनीतिक दलतयसं समस्या समाधानया निर्ति राजनीतिक रुप है पहलकदमी यायमाःगु खः। तर सरकार व प्रमुख दलतयसं राजनीतिक मिखां स्वयाः बम मुइकूपिन्त व आक्रमण याःपिन्त वार्ताय् हयगु सहज वातावरण दयकेगु नाप छुकर्थया समस्या दुसा राजनीतिक रुप है पहलकदमी यायमाःगु अवस्था दु। आः ज्याच्चंगु घटनायात छू अपराधिक पुचलं याःगु धकाः सकलसिन स्वीकार याःगु दु। निर्वाचन आयोगं तक सुरक्षायात कया: गम्भीर जुइत नाप सुरक्षाया व्यवस्था माःगुकर्थ यायूत सरकारयात इनापतक यायथुक्कूगु दु। अले राजनीतिक दलया नेतातयसं नं सुरक्षाया व्यवस्था माःगुकर्थ यायगु सवालय् सरकार गम्भीर मजू धकाः तक धायगु याना हया वयाच्चंगु दु।

आः गुगु कथं घटनात जुल उगु है कथं निरन्तर रुप ज्याच्चन धाःसा कन्हय् वना भोट कुर्क वनीपिन्त तक ग्यायमालीगु अवस्था वयफु। ग्याःचिकु पहःया दथुइ

सर्वसाधारण मनूत नेतातयत त्याकेत भोट कुर्क वनीमखु धकाः सरकार व राजनीतिक दलया नेतातयसं थुइकेमा। उकिं चुनावय भोट कुर्केगु निर्ति माःगुकर्थया वातावरण दयकेगु ज्या यायमाः। सहज रुप वनेफइगु वातावरण दयकेगु ज्या यायमाः।

तिपांगु इलय् वया: संचार माध्यमय् तक चुनावय् उम्मेदवार जूपिन्त ताः क्यना: बम मुइकूगु, आक्रमण याःगु घटनाया समाचार है प्रमुख समाचारया रुप्य पिदाना वयाच्चंगु दु। संचार माध्यमय् बम आक्रमण मर्दित धकाः, थाय् थासय् बम मुइकल धकाः, सुरक्षा चुनौति भन् भन् अप्वल, राज्य निरही जुल धकाः निसे चुनाव सुरक्षाय् लापरवाही जूगुनिसे आक्रमणकारीतयत करवाही याय् मफत धकाः तक विश्लेषण यायगु अले समाचार पिधनेगु ज्या तक यानाहःगु दु। हरेक संचार माध्यमय् बम विस्फोटया घटनायात प्राथमिकता बिया पिधनेत बाध्य यानाब्यगु दु। अले नेपाली सेनापाखें चुनावया इलय् हवाईनाप स्थलगत गम्भीर तक याइगु जुल धकाः नं समाचार पिधावःगु थव धइगु सुरक्षा रुप्यलय् तःधंगु हाथ्या: वःगुया संकेत ज्यू दु।

राज्यया मिखाय् लिपांगु इलय् जूगु विस्फोटन व आक्रमणया

घटना विप्लबया नेतृत्वया पार्टी है याःगु ताय्कूगु दुसा थीथी राजनीतिक पार्टीया नेता व कार्यकर्तातयसं न उगु है कथं थुइकेगु यानाच्चंगु दु। उगु पार्टी धाःसा जिम्मेवारी काःगु अवस्था मदुनि।

थजाःगु कथर्थया सुरक्षाया चुनौति दुगु अवस्थाय् न नेपाली सेना, प्रहरी, सशस्त्र प्रहरीनिसे गुप्तचर विभागतक दुम्ह सरकार है बम मुइकूगु घटनानिसे आक्रमणया घटना सुनां यात धकाः धाय् मफुगु अवस्था धइगु राज्य तसकं कमजोर अवस्था खः। अथे लगातार रुप चुनावयात स्यंकेगुकर्थ आक्रमण यायगु व बम मुइकेगु घटना थीथी जिल्लाय् याइगु धइगु छू अपराधिक चीधगु पुचलं यायफइगु मखु। थव धइगु छू राजनीतिक दर्शन ज्व

प्रदेश नं. ३ यैं जिल्ला प्रदेश सभाया उम्मेदवारपिनिगु प्रतिबद्धता

नमस्ते सायमि

देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा,
प्रदेशसभा उम्मेदवार, क्षेत्र नं ८(क), यैं।

१. जिपिं नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमालेपाखें दीपि उम्मेदवारथे मखु, संसदीय व्यवस्था विरुद्ध जनवादी व्यवस्था हय्गु निति खः। थ्व हुं नं पार्टी विशेष, व्यक्ति विशेष, लोकतान्त्रिक गठबन्धन, बामगठबन्धन धइगु स्वयां नं जिमिगु मू एजेण्डा धइगु हे थ्व हे खः। उकिया निति जनतात्यात सुसुचित यायगु, संसदीय व्यवस्थाय् नं विकृति, विसंगति विरुद्ध ल्वाना: जनवादी व्यवस्था पलिस्था यायूत जनतात्यात आहवान यायगु निति थ्व उम्मेदवारी खः।

२. जिपिं भ्रष्टाचार, कमिशनखोरी, छाँ राष्ट्रधात याइपिनिगु विरुद्ध जिमिगु उम्मेदवारी जुगुलिं जिमिगु प्रतिबद्धनी धइगु हे अवसरवादी, प्रतिकृयावादी तत्वत खः।

३. जिपिं निर्वाचित जुल धाः सा जनयुद्ध स्थापित यानागु गुलि नं मुदात दु, उकियात कार्यान्वयन यायगु खः। नेवा: तयगु सरोकारया विषय धइगु नेवा: राज्य पलिस्था यायगु खः, वः वः गु मदुनि। अथे १३गु जिल्लाया छाँ प्रदेश '३ नं प्रदेश' धका: वः गु दु, संघीयता वः गु दु। थ्व भीगु माग नं मखु। भीगु माग धइगु ला नेवा: स्वायत्त राज्याया निति सः:

थ्वकेगु खः। भ्रष्टाचारी, कमिशनखोरी, राष्ट्रधात विरुद्ध सः थ्वकेगु जुइ।

भाषा सम्बन्ध्य बहुभाषिक नीति वल, थ्व सरकार हे ज्वना व्याच्वंगु नीति खः, अथे खः सां नं थ्व नीति आः तक नं पूवंगु मदुनि। थ्व एजेण्डायात न्ह्यः नेकेगु जुइ।

अथे हे पूर्खी दय्कातः गु सम्पदा थौं वाया: स्यनावन। नौतले दरवार, गढी बैठकलिसेयं थीथी सम्पदा थौं चीन दय्के बीमा: गु अवस्था वल, थ्व छाँ नं बैदेशिक हस्तक्षेप खः, राष्ट्रधात खः। थुकिया विरुद्ध नं सः तयगु जुइ। थुकिया निति भी हे अग्रसर जुइमा: गु खः। थाः गु सम्पदाय् जुयावाच्वंगु गुगु हस्तक्षेप खः, उकियात पूवक हे निर्मल यायगु जुइ। विशेषयाना: भीगु नेवा: राज्य, पहिचानलिसें गुकथंया राष्ट्रधात, वैदेशिक हस्तक्षेप जुयाच्वंगु दु, उकियात क्या: सः तयगु, आहवान यायगु जुइ।

शोभा महर्जन बज्जाचार्य

नयाँ शक्ति नेपाल, प्रदेशसभा उम्मेदवार, क्षेत्र नं ७(क), यैं।

१. भीसं पहिचानया निति दशकाँ न्ह्यः निसे सतकय् च्वना: ल्वाना व्याच्वनागु, यक्व सः थ्वय्का व्याच्वनागु, यक्व हे कथि नं नया। आः वाया: भीसं सदनय् वना: थ्व सः थ्वय्के माल धका: जिगु उम्मेदवारी बियागु जुल। थ्वया नापनार्म मातृभाषा, सञ्चार, शिक्षा नीतिनिसे प्रदेशया नामांकन यायगुनिसे क्या: हरेक क्षेत्रय् भीगु पहिचान कायम याना वनेमाल। दकलय् न्हार्पा जि अधिकारकः मि जूगु हुनिं भीगु इस्यू धइगु पहिचानमै त्री दय्केगु खः।

२. प्रमुख प्रतिबद्धनी धायबलय् जि दनागु क्षेत्रय् लोकतान्त्रिक गठबन्धन धका: नं दु, बाम गठबन्धन धका: नं दु। ततः धंगु शक्ति अभ गठबन्धन याना: व बलय् ला उर्पि शक्तिशाली जुझुला जू हे जुल। अथे खः सां नं भी पहिचानया निति संघर्ष याना व्याच्वंगु हुनिं कमसेकम भीगु मुद्दा भीसं ज्वना वने, जनताया न्ह्यः ने वना: भीगु एजेण्डा थ्व खः धका: भीसं थुकेफइ, उकिया निति सः तथफइगु वातावरण दय्केफइ, एकताबद्ध यायफइ, उलितक सां यायफइ धइगु भीगु कुतः खः। थ्व दंग वनाबलय् थौं गठबन्धनय्

वंपिन्स तक नं पहिचानया सः तयाहल। थ्व धइगु उगु एजेण्डायात उमिस नं नालाकाल धइगु भाषिक आन्दोलनया छाँ उपलब्धी नं खः।

३. दकलय् न्हार्पा पहिचानया सवालयात हे खँ ल्वहनेगु जुइ। थ्व प्रदेश नं. १, २, ३ धका: प्रदेशया त महसीका व्याच्वंगु दु। दकलय् न्हार्पा प्रदेश नं ३ धायसात कि थनयागु जनसंख्याया बाहुल्यताया आधारय नेवा: तामाङ्गत अप्वः दुगु हुनि नेवा: ताम्सालिङ्गः नां तय्। अथे मखुसा लिच्छवीकालानिसे चले जुया व्याच्वंगु सर्वस्वीकार्य नां 'नेपालमण्डल' नां तय् धइगुकथं प्रस्ताव तयगु निति सः थ्वकेगु जुइ। मातृभाषाया सवालय् भीगु मांभाय ब्वनेकुथिइ प्राथमिक तगिंतक अनिवार्य जुइमा:। अन निलाप उच्च माध्यामिक तगिंतक मातृभाषा विषय क्या: ब्वनेमा: धइगु कथं वनेगु जुइ। अथे हे सञ्चार नीति नं बहुभाषिक नीतिकथं न्ह्यः वनेगु जुइ।

अथे हे मिसा जूगु हुनिं मिसातयगु सः तयगु ला जू हे जुल। मिसातयगु हे क थेक थेक थैं च्वया अभाव दु। अभ ला मिसापिं ५०गु प्रतिशत थनेगु धका:

व्याच्वंगु दु। अथेखः सां नं सुमादायगत रूप प्रतिनिधित्व, समानुपातिक प्रतिनिधित्व गु जुइमा: गु खः, व जुयाच्वंगु मदु। उकिया निति राज्य या यायमा: धइगु पहलकदमी तयगु जुइ, जि सदनय् वना:। मेगु भीगु स्वनिगः, धायमाल धा: सा प्रदेश नं. ३या गर्वया विषय, सांस्कृतिकमय, सम्पदामय शहर नं खः। अथे जुया: थ्व भीसं पर्यटकीय स्थल दय्केत, छाँ ऐतिहासिक शहर दय्केगु निति कलाकृतिं जा: ग छेत दनेगु खँय् बः बीमा: गु जुइ। गथे खुपयात छाँ कलाकृतिमय सम्पदा शहरय विकास यात, उकथं दय्केत जनचेतना थनेगु ज्या जुइ। उकिया निति राज्यस्तर सुविधा बीगु, करय छुट यायगु, अनुदान बीगुकथंया ज्या जुल धा: सा भीगु थासय नं छाँ याय मफइगु धइगु जनचेतना हय्गु निति ज्या यायगु जुइ।

डा. विजय प्रकाश सैंजु

नेपा: राष्ट्रिय पार्टी, प्रदेशसभा उम्मेदवार, क्षेत्र नं. ७(क), यैं।

१. प्रदेशसभाय् प्रतिनिधि जुया: वनेत खः। बैचारिक मुदाया खँ ल्वहनेत, सविधान परिमार्जन यायगु निति, अथे हे प्रदेश नं. ३ यात 'नेपालमण्डल' नामाकरण याकेत, नेवा: ताम्सालिङ्ग मुदा ज्वना: सः तयत हे उम्मेदवारी बियागु खः। आः उम्मेदवारी मध्यसा हाकर्न न्यादै ल्व्यै ला: वनीगु जुल। प्रदेशसभाय् छम्हनिम्ह जूसां पहिचानया मुदा ज्वना: वनीगु माहा: गु जुल। आः या अवस्थाय अन पहिचानया मुदा ल्वनीपिं प्रायः शून्य अवस्थाय दु।

नेपा: राष्ट्रिय पार्टी फिद्दन्ह्यः निसे न्ह्यज्याना व्याच्वंगु राष्ट्रिय पार्टी खः। राष्ट्रिया पार्टी जुया: नं समानुपातिकय जक उम्मेदवारी बियाः नं वनेफइगु अवस्था दु। अथेखः सां प्रत्यक्ष चुनावय ब्वति कायगु धइगु राजनीतिकथं लबः दइगु खः, प्रतिष्ठित व सम्पानलिसे सांसद जुइगु अवस्था ब्वलनीगु खः, अथेधकः समानुपातिकपाखें मञ्जु धइगु मखु। तर प्रत्यक्षपाखे ब्वेबलय जनताया न्ह्यः ने गुगु भीगु खँ तयमा: गु खः, धवथुकेमा: गु खः, उल जुइमखु थैं ताः। थ्व छाँ हाथ्या: खः। थ्व हाथ्यायात पार्टीया नायः कथं स्वीकार याना: हे जनताया अभिमत क्या: त्याकेगु हे कथं जिं

ल्वने लानाच्वंगु वर्गया जीवनस्तर थकायगु निति मू भूमिका मितेगु जुइ। धः, लः, निकास, मत धइगु सामान्य खँ जूसां नं थुकियात प्राथमिकता बियाः ज्या यायगु जुइ। मू खँ जनतायात गुकथं सुविधा बीगु खः। उकी ध्यान तयगु जुइ।

जनताः थः पिन्सं त्याकाश्विविपि सांसदयत्यसं विकास निर्माणया ज्याय वालाक्क भूमिका मिती, देश निर्माणया ज्याय भूमिका मिती धइगु आशा यायगु ला स्वभाविक हे खः, वकथं हे मू भूमिका मितेगु जुइ। मेगु स्वनिगलय विशेषयाना: नेवा: विस्तइ डोजर आतंक याना: विस्थापित यायगु ज्या जुयाच्वंगु दु। थनया सांस्कृतिक सम्पदा बुलुहु बुलुहु नष्ट यायगु ज्या जुयाच्वंगु दु। भित्री शहर दुने नं थुकियात यायगु जुइ। विकासया नामय गुकथं आतंक न्यंकाच्वंगु दु, उकीयात तत्काल दिकेमा: धका: सः थ्वकेगु नापं पला: न्ह्याकेगु जुइ।

ईन्द्रमान तुलाधर

नेपाली कांग्रेस
प्रदेशसभा उम्मेदवार, क्षेत्र नं ९(क), यैं।

१. थौं कन्ह्य देश तसकं हे अस्तव्यस्त जुयाच्वंगु दु। न्ह्यापिं खुसी प्रदेशसभाया चुनाव जुलत्यंगु दु, थ्व तसकं हे महत्वपूर्ण खः। सिंहदरवारया अधिकार गाँगामय, त्वा: त्वालय हय्त अत्यन्त महत्वपूर्ण खः। थुकिया निति अधिकार कायूत थ्व उम्मेदवारी खः। भी फुक्क काठमाण्डौ बासीत राज्यपाखें पीडित जुयाच्वंगु दु। भीगु तजिलाजि, थायबाय फुक्क तहसनहस जुयाच्वंगु दु। उकी राजनीतिकथं चेतना मन्त धा: सा भीत तसकं थाकु धइगु धका: राजनीतिक चेतना थनेगु निति नं थ्व जिगु उम्मेदवारी खः।

अथे हे कासाखलय नं राजनीति तसकं हे बांमलाक प्रभावित जुयाच्वंगु दु। छाँ हे रांगाला मदुगु नामारिक जुलामल भी। प्रदेशसभाय राजधानी तोके यायगु, नां तयगु। थथे नां तयगु खँ यैं भीगु पहिचान पिज्विकथया नां तयमा: गु दु। थुकिया निति पार्टी दुने नं लबिङ्ग यायमा: गु दु। पार्टी दुने नं थ्व आवश्यकता खः। कि पहिचान धइगु लु खः थुकेगु। अन कांग्रेस दुने नं नेवा: तयगु सः तयगु निति तसकं कम दु। अथे हे राजधानी तोके यायबलय भीगु संस्कृति, सम्पदा, तजिलाजि मस्यनीगुकथं गन तः सा पार्टीया जु धइगु भीसं पार्टीयात नं थुकेगु अले भीगु दायित्व नं पूकेगु जिगु मुख खँ जुइ।

धइगु जिगु एजेण्डा जुल। पार्टीया थः गु हे एजेण्डा ला दुगु हे जुल, थ्व बोहेक नं स्थानीय एजेण्डा ज्वना: जिं उम्मेदवारी बियागु जुल। २. बामपनी गठबन्धनपाखें एमालेया उम्मेदवार हे जिगु प्रतिबद्धनी खः। मेरिं ला मु धा: सां ज्यू। ३. पार्टीया एजेण्डा, पार्टी घोषणा याना: गु ला थः गु थासय दु। उकी नं प्रदेशसभाय ला महत्वपूर्ण जिमेदवारी दु। प्रदेशसभाय राजधानी तोके यायगु, नां तयगु। थथे नां तयगु खँ यैं भीगु पहिचान पिज्विकथया नां तयमा: गु द

तामुकार समाजया नीनीकारःगु मंदव

नेपाल संवत् ११३८ कष्ठलागा आमै (२०७४ मंसिर १५)

काः भेला व मिंखुक्वःगु दं मुँज्या

र २ गते) शनिवाः, ३ग्रचणी कम्प्लेक्स

लहना
LAHANA WEEKLY

किपा: पुकार श्रेष्ठ
राजेश बजाचार्य

ताम्रकार समाज्या नीनिक्वःगु मंका: मुँज्या नापं फिंखुक्वःगु दं मुँज्या सम्मान व दासपौ लःल्हासें ने.सं. ११३८ कछलागा आमै शनिवाः कुन्हु थःगु हे भवन उग्रचणी कम्प्लेक्स, जाउलाखेलय् वचाल।

उगु ज्याइवलय् जक्व कवचाय् धुकूपि फिंस्वम्ह ज्योष्ट नागरिकपि, एसइइ तर्गानिसे स्नातकोत्तरक उरीण जुयादीपि चयाह ब्वैमिपि, दातापिन्त हना ज्याइवलिसे अन्तर्राष्ट्र्य ब्याडमिन्टन कासामि साजनकृष्णा ताम्रकारयात फिछुःतका दालिसे उग्रचणी प्रतिभा सम्मान लःल्हाःगु खः।

समाज्या नायः रविन्द्रराज ताम्रकारया सभाध्यक्षताय् जूगु उगु ज्याइवलय् विशेष पाहाँ नेवा: देय दबूया नायः नरेश ताम्रकार, पाहाँकथ नेपालभाषा मंका: खलः, यलया नायः ऋषिप्रसाद श्रेष्ठ, न्हूँ समारोह समिति ११३८या संयोजक सुवर्णमान अमात्य, बाराही समाज्या नायः पुष्परत्न बाराही भायादीगु खः।

व हे दिनस जूगु बन्दसत्रय मूल्याङ्गे शम्भुगोविन्द ताम्रकार वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन व दाभारि दिपेश ताम्रकार आर्थिक प्रतिवेदन न्ह्यब्यादीगु खः।

खल्हाबल्हा

रजनी मिला, साहित्यकार

रजनी मिलाज छिगु बिचारं साहित्य व
मानवाधिकारया दथुइ छु भिन्नता दु ?

चाहे साहित्य जुझामा वा मानव अधिकार,
थव निगुलिं विषय नं मनू न्यानाच्चंगु समाजया
हे वकालत याइयु खः। छम्ह साहित्यकारं फयु
मालाच्चंगु समस्या व छम्ह मानव अधिकार
अभियन्ता फयाच्चंगु विशब्द्यापि समस्या व
चुनौती व हे खः। पाःगु थुलि हे खः कि थव
निगुलिं विषयया बहस गुकथं याइयु। सिद्धान्तः
समाजय् विद्यमान अन्याय, शोषण, दमन,
उत्पीडन, विभेद भूचाया: उकियात सफूकथं वा
थीथी अडियो भिज्यु अलकथं न्यव्यव्या: प्रचार
प्रसार याइयु व जागृत याना बी, गुकियात आधार
दयका: मानव अधिकारया लागाय् च्चीपसं ई
सापेक्ष जुझक उगु शोषण, अन्याय, विभेद मुक्त
याइयु निर्ति सजग जुझ। थीथी मानवीय व कानूनी
विधान दयकी। पाठ्यक्रमया विषयगत भिन्नता
दुसां साहित्य व मानव अधिकारं सामाजिक
जीवनयात दुयक व तप्यक कः। धाना: विवेचना
याइयु जुगुलिं निगु दथुइ तात्पत्ति भिन्नता मदु।
बरु अन्तसम्बन्धित विषयकथं कया: अध्यापन
याइयु ज्ञा न्यायव्युक्तु दु। साहित्य मानव
अधिकारया दायरायात उला बी धा: सा मानव
अधिकारं मनूयागु अभिव्यक्त वाक स्वतन्त्रता
अधिकारया वकालत यानाच्चनी।

साहित्यय् मिसा उपस्थिति म्हो जूगुया
कारण पारिवारिक जिम्मेवारी, सामाजिक
दृष्टिकोण वा व्यक्तिगत अभिरुचिया अभाव,
छुयें च्चं छितः ?

विशव्यक्तया ल्या: स्वयंवलय् मिसापि

साहित्यिक ख्यलय् म्हो हे खः। २१गुयु सदी
थ्यंका: नं तुलनात्मक त्याखं थव फेनेमनल हे
ज्याच्चन तिनि। पौराणिक युग्यु नं चर्चित मिसा
साहित्य च्चीपसं खः। थेजःपिं मंदुगु मधु। हेके

युग्यु मिसापि प्रतिनिधि च्चीपकथं जक मधु,
तसकं चर्चित ज्याः। अवार्ड त्याकेत ता:ला:पिं
यक्व दु। दास युग्यु अफिकी मिसा च्चीपिसं
भुयत्यसं याःगु दमन व मिसापिन्त याःगु शोषणया
विश्वद्यू य्येव चिनाखं च्चया: फिडम फाइटरकथं
स्थापित ज्यावर्पं दु।

लैंडिक व भायिक असमानता, राज्यया
मेमेगु भाय्यप्रति दुगु वित्ताणा व सामाजिक
विभेदया हुर्निं मिसापि च्चीपिन्त विश्वव्यक्तं
लिच्च: लाक्षु दु। परिचयी ज्यात्यु गुगु रफ्तारं
न्यानाच्चंगु खः, भारतय् भक्त रचनाकथं मीरा
बाइ व मध्यपूर्वी देशयु नं मनूयु वैयक्तिक
अभिव्यक्तिकथं मिसापिसं साहित्य ख्यलय्
कृति न्यव्युःगु दु।

अयुसां तवि, समाज विकासया क्रमय
निर्माण जुजु वःगु थीथी असमान दृष्टिकोण,
नियम कानून व भूमिकाया हुर्निं व्यलगु असहज
परिस्थिति हे मिसापि तुलनात्मक त्याखय
साहित्यिक सृजनाय् नं मेमेगु विधाय् थे हे
ल्यूने ला:।

लैंडिक समानताया निर्ति गां गामय्,
त्वा: त्वालय् सः थव्यका वयाच्चंगु थैया
समाजय् नं साहित्य सृजना याइपिं म्हो जक
मिसापि दु। थैया त्याखं धायगु खः सा
साहित्ययात पेशागत विधाकथं नालेफ्यू
थुकिया निर्ति राज्यस्तरं छु योजना दय
कल वा न्हु पुस्ताया च्चीपिन्त साहित्य

सृजनाय् अभिवृद्धि यायत छु यात धिगु खं
महत्वपूर्ण जू।

नेपालभाषा साहित्यया अवस्था तसकं
उत्साहित जू वा निरासाजनक गथे ता: ?

नेपालभाषा साहित्य लागा नेपालभाषा
ख्यलय् तुलिकुनाच्चंगु दु। साहित्यया सृजनाया
त्याखं स्वयु खःसां सनुपीट मदु। साहित्यिक
ज्याइवःत स्वां प्यगु दशक न्यव्यक्त क्याम्पस
क्याम्पसय् साहित्य पाला न्याकाच्चनीगुलिं
याना: व्वं नेगु याथु दु। आः नःलि साहित्य दबू
नेपालभाषा परिषद्, ख्यलय् विराट नेपाल साहित्य
सम्मेलन व वाखां दबूपाखे छुं छुं ज्या ज्याच्चंगु
दु इलय् ख्यलय्। सफूत थःगु पकेट दां त्याः
पिकायगु बाहेक छुकथया खःपा: वा न्याहालि
मदु। थे ज्याच्चंगु या सरासर द्वपं राज्यया खस
नेपाली भाय् व साहित्य बाहेक मेमेगु भायाय
क्याम्पसय् विभेदया रणनीति हे खः। भाय
यात सरकारी ख्यलाबुला व पेशाया माध्यमकथं
नाला क्याच्चुगु जूसा नेपालभाषाया साहित्यय
न्हुगु धालं च्चीपि च्चीपिन्त व्यलनीगु जुझ। अले
जनस्तरं गुलि जुझामःगु खः, नेवा:त थःगु भाय् व
साहित्ययात क्या: उदासीन खेनेदु।

दुगु वा: चायका र शैलीया ल्याखं खास हे
ट्यूपा: वःगु खेनेमदुसां साहित्य दुनेया कला,
रागात्मकाराधा: सा खस नेपाली साहित्यकारपिके
ध्यय मफूत दम्हतु दु। तर नेपालय् गणतन्त्र व्यू
जःखः पिलूवःपिं साहित्यकारपिके धा: सा
न्यानाच्चंगु प्रवाहयात क्याच्चाय् मफूनि।
सम्म धायबलय् म्हो जक साहित्यकारपिसं
पिमेयापि नापं लनेफ़कथयां साहित्यया सिर्जना
यानाच्चंगु खेनेदु।

नेपालभाषा साहित्यरख्यलय्
जवरजस्तिं साहित्यकारत
छर्ह निर्हर बाहेक पिलू वःगु
ख्यलेमदु। नेपालभाषाया
साहित्यया हुर्निं भाय्
ल्यानाच्चवनी। भाय् ल्यानाच्चवना
जक जाति ल्यनीगु खः।
साहित्य ख्येनेदुगु द्वासं विनितत
यानाच्चयु दु। रस्तानीच
सरकार नेपालभाषा व
साहित्यया निर्ति बजेट तःगु दु।

समाज व प्रकृतिया रंगीवर्गी अले चलन,
विचलन व प्रचलन छम्ह स्वकुमि अथे अथे
सर्जक जुइत हःपा: जुझफु। वं थःगु नुगलय्
दायावःगु खेत प्वकेट रहर स्वतः स्फूर्त व्ययफु।
तर उकियात मादिकक न्यायके मफयफु।

थैया समाजिक संजालं हेरेक मनूयात
बहुआयामिक यानाच्चयु दु। थ्य स्वप्रचाराया
अःपू व तःधंगु माध्यम जुयाच्चयु दु। भरभर
दासि व्यू च्चया: ब्यापि दधुइ थ्यका बीगु
सशक्त माध्यम खः। थैकिं बस बालां:पिं च्चीपिं
न आत्मरतिं लिकुन ला धियेत तःगु जुझफु।
स्वप्रचार यायगु अथः जुयाः साहित्यया गुणस्तर
कुहां नेगु तर साहित्यया ल्या: अथः जुइवं
साहित्यया भीवय बालाइ मधु। निर्ता माः।
उकिया निर्ति स्वप्रचार यायगु जूसा साहित्यया
सवा: दयमाः। च्चव्यक्त फुकु साहित्य जुझमधु।

थैकन्हय् कवि धिम्ह निर्देशक अथवा
न्यायाधीश जुइ मज्य् धाइ। वैचारिक
मन्थनया निर्ति कविताय् स्पेस द्यमा धाई,
छिगु छु बिचा: दु ?

सावधायनं कवि जुझफु। कविया लागा
व वः धिगु वस्तुतः लागाहीन कल्पना खः।
कवि प्राज्ञिक खः। निर्वेशन धिगु स्वैर कल्पना
स्वयां व्यवस्थापकीय प्रविधि व दिनदर्शक जुइ।
अले न्यायाधीशया आधार तथ्यगत, प्रामाणिक
व तर्कसंगत जुइ। थ्य ल्याखं स्वयवले बिना
विषयगत ज्ञान व अभ्यास न्यायाधीशतक थ्यकेगु
अःपू मज्जु। न्यायाधीशया योग्यता दयकं वा
निर्देशकया योग्यता दयकं छम्ह कवि निर्देशक
व न्यायाधीश जुझमज्जु धिगु बदेज ला मानव
अधिकारया हनन् हे खः। थ्य विषयया बहस
ला अरिष्टोल हे न्यायाकेक्युक्यु खः। तर भीथाय
धा: सा उलि प्रसंग हःगु खेने मधुनि। बहसया
निर्ति थाय् बीमाः।

नुगलय् दुगु तर म्हुत्तु म्हव्याच्चंगु बाय् धाई
मास्तेवःगु तर धाय् म्हफ्याच्चंगु खेत दुसू छम्ह
मिसा कविया नुगु: कथं उलात इताप याना।

नेपालभाषा ख्यलय् जक मधु, गुगु
नं भाषाय जूगु सिर्जना न्ह्यव्ययूत सर्जक
आतुर जुयाच्चनी। स्थापित साहित्यकारापिन्त
भजन, स्पै बाह भाषाय स्पै, शीतलामाजु जुल,
थुपै फुकु नेवा: तय थःगु मौलिक स्पै खः। मुक्त
छर्ह च्चिनातःगु स्पै खःसां तवि रगा व तालया
बन्दीसय् लाःगु उपि स्पै स्वयु खःसा उत्तरी
भारतया शास्त्रीय छ्वनाप ज्यःला: वः। गथे
अपेहलित व नेवा:तयस्त नेवा: भाय् मत्त्वासे
मच्चसे खस नेपाली च्चयुगुली न्हाय् तप्यव्य
कीपिं अथः दुगु थासय् नेपालभाषाया
सर्जकतयू व्यमिपिन्त दथुइ थ्यकेत हथाय
जुझु स्वाभाविक खः।

छंगु हे नामय् .....

थे चकना हैविल छ
जिगु जिन्दाया नस्वावल
थुमन मगमग।

लैंय् लैंय्
बुई बुई
कुलां कुलामय्
भसुनाच्चंगु खसु उला:
जियःम्ह छ
जब जित: ख्वा: क्यं वल

जिगु सास: सासलय्
भय् बिया वल
अय् जि ज्यान छ!

गन जि तंगू इलय्
थुलि थुइका ब्यु छ
जिं थःत हे ल्वःम्हकूगु खः
छंगु नामय्!
सिर्फ छंगु नामय्!!

खुसिया निगू सिथ थे
नितान्त
व्यागल तया: नं
धर्ता व सर्वाया तापाना थे
छ नाप तापाना नं

ओरे...
जिन्दाली ला
जिं न्वाना हे बिया
छंगु नामय्!
सिर्फ छंगु नामय्!!!

मन, मरिना व मनू

वंम्ह छं
छंगु किपा त्वःता:
जिगु ज्यान ज्वनावन।

थःगु किपा: ब्यूत
सलांस: दै निसे
जित: ग्रेटवालथे थना:
थव शहरय्
मनू ल्यांका:
निर्जन जुझक
छं मन ज्वनावन।

दुप्लिकेट मन ब्यया:
मनूत
मनया शेरर बजारय्
मरिना कारोबार यायत
बेलगाम सलथे
कित्ता कित्ताय्
मरिना न्याय् मिइ दैगु
थव मस्त वान्टीड स्टाटलाइट नगर खः
गन जित: द्वावरापाल याना
सिंहचा थे
सलांस: दै निसे

उँडेक्क सने मजीक फेतुकातल
वंम्ह छं
थःगु लाकां त्वःता
जिगु तुति न्ह्यनावन।
गन मन बह तया:
मरिना न्यायांकी
गन मरिना मिया:
मनू न्यायांकी
मन, मरिना व मनू
कालविलया थव अजब हलिं खः
गन जित: मिखा निग: कंका:
स्वयम्भु थे
सलांस: दै निसे पूजा यानातल
वंम्ह छं
जित: ख्वाबि बिया:
मिखा निगवलं ज्वनावन।

